

Előfizetési árak:
egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyen szám ára 8 kr.
hirdetések mérsékelt árák szerint

**A lap megjelenik minden va-
sárnap**
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Arpád-ut 20.,
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.,
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési penzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

A tavaszi ihlet, az ébredő természet felkelti szívünkben emlékét azon nagy márcziusnak, a tavaszok legszebbikének, mely felébresztette szívünkben a századokon át szunnyadó szabadság érzetét.

Azt az érzést, mely méltóvá tette a nemzetet dicső őseire, azt az érzést, mely lángoló lelkesedést és honszeretetet öntött a szívekbe.

A nemzeti géniusz megszállta a lelkeket, ez adott erőt, annak a varázsa alatt győzte le a nemzeti törekvés magasztos eszméje a zsarnokságot és a nemzetnek sikerült az emberek által elért legnemesebb vívmányt és sikert elérni. — a szabadságot!

Márczius 15-ike a megváltó nap, mely a nemzet ezer éves történelmében aranybetűkkel van feljegyezve, újjáébredést jelent a nemzet életében e nap, egy újabb honfoglalást, mert e napon törté, zuzta szét a nemzet rablánczait és e napon lett csak e sokat küzdött és a végtelenségig szenvedett nemzet igazán önálló és független.

A jobbágyak felszabadultak a járom alól, ember és ember egyenlő jogokat nyert, a nép fölötti kényuralom megszűnt és a nemzet lánglelkedéssel szívta magába a hirdetett és testté vált ígét, mely e három szóban nyilvánul: szabadság, egyenlőség, testvériség.

E napon egyesült e nemzettel a szabadság szelleme és millió embernek nemzetet adott és tette honává e hazát, midőn a nemzetnek *jogegyenlőséget és alkotmányt* adott.

Egyenlővé tette a nemest a jobbágygyal, kiegyenlítette a felekezeti különbséget és midőn az embert egyenlővé tette az emberrel, megalkotta a *testvériséget*.

A százados tengődésnek, tespedésnek sötétjében a szabadság szövétének fénye világított, ez a fény vezette a nemzetet, ez világította be utját a mai haladás terén, úgy, hogy ma büszkén érezzük és hirdethetjük, hogy ez a nemzet immár méltó helyet foglal el a művelt államok sorában és ezt a dicsőséget önmaga küzdötte ki magának.

Van-e szív, van-e lélek, mely a mai napon fel nem emelkedik oda, hová a honszeretet képes emelni csak, hogy érezze, mit tettek őseink, kik számunkra kivívták a szabadságot.

Nem, nem hisszük. Ma a nemzet minden tagja leborul, hogy hálatelt szívvel imádkozzék mindazokért, a kik a szabadságért vérüket, életüket áldozták, kik vértanuságot szenvedtek és hontalanná lettek mialatt hazát adtak a nemzetnek.

Magyarország történelme sok hőst enlít, a magyar nemzet sok nagyot sirat, de a nagyok között legnagyobbak voltak azok, a kik részünkre megszerezték a *jogokat és alkotmányt*.

Nagy részének a hamva ott porladzik már a föld alatt, megsemmisült a porhüvely, de közöttünk maradt szol-

lemük s emlékük él közöttünk és élni fog mind addig, a míg a magyar hazában csak egy magyar szív is dobog. Emlékük glóriaként fogja övezni ezt a hazát, lelkesíteni s nagy tettekre képesíteni fogja e nemzetet, melyért éltek és meghaltak.

Ezért a magyar nemzet ne legyen háladatlan, emelkedjék fel ama magaslatra, hol a hála nem teher, hanem oly kötelesség, melynek teljesítése büszkévé tesz egy nemzetet s beragyogja ennek lelkületét, mert leróta a kegyelet legszentebb adóját. Mindennapi imánkba kell foglalni mindazokat, a kik a szabadság, egyenlőség és testvériség megalkotói és megteremtői voltak.

Ez ima legyen a magyar nemzetnek legforróbbimája, kérjük az Istent, hogy e hazát, ezt a szabad hazát és nemzetet, halhatatlan nagyjainknak dicsőségére sok ezredéven keresztül abban a *szabadságban, egyenlőségben és testvériségben és a boldogulás legszebb útjain* tartsa meg, melyre ők emelték.

Adja a magyarok Istene, hogy ez a nemzet a balsors és viszály után boldog és megelégedett legyen. A szabadság fénye világítson neki, midőn fölfelé törekszik oda a többi nemzetek sorába.

Ugy legyen! *Endre János.*

Ujpest bőriparának tönkretétele.

Ujpest munkáslakosságának igen tekintélyes része bőriparal keresi kenyerét. Ezt az iparágat ügylátszik szándékosan el akarják nyomni reánk nevezve teljesen idegen érdekért és ez a székesfőváros vízszolgáltatása

Azt, hogy a vizünket a fővárosba szivattyúzzák és ezáltal kutaink kiapadnak tünni

napján húst is adhatnak azért a pénzért, a mit a kalapjába vetnek.

Aztán meg mindenki szája. Csak azért tengeti az életét, hogy naponként ennyi meg ennyi ember iszonyodva forduljon el tőle, s ha telik, könnyörületből oiyasmit dobjon a kalapjába, a mit ő nem használhat semmire, a miért még egy átvethető darab kenyeret sem ad neki az a lelkelen kufár, aki nyomorékkal kereskedik. Kap erte szállást. De hát mire való neki a hálek, ha az élete másoknak haszontalan, neki csak kín, teher? — Aztán meg a múlt emlékei? Miért is nem lépte ki az Isten azokat is agyából, ahogy a gép kitépte a jobbját? Kinos, gyötrelmes gondolatok ezek, amelyek mindig előtte lebegtek.

Egy gyöngye kis babateremtés meg egy vékony, kiaszott beteg nő képe örökösen vele van. A lelkében, a szívében, körülötte, mindenütt.

Pedig már ninesenek sehol. Az asszony az ő felesége volt, a baba meg az ő gyermeke.

S gondolja, milyen átkot hozott reá a család legszebb reménye, az a piczi gyermek. Azóta nem volt piros az ő Rozikája, azóta üldözte a sors egyik lépésről a másikra, az juttatta őt ide, penészes kenyére.

Pedig milyen nagy örömmel fogadták. Mikor hazajött a gyárból s a kopasz kis terem-

test ott találta az ágya szelén. Sirt is, kaczagott is az örömtől, ölelte, esokolta az ő drága Rozikáját és dícserte az Istent, a kegyelmes jó Istent.

Rozika egy kissé gyenge volt. Odaült az ágya mellé s beszélt neki az új tervekről, boldogságról, szép jövőről. A habáról már pontosan megállalapították, hogy így meg úgy nevelik, csak a keresztneve fölött volt egy kis patália. A férj Károlynak akarta, az ő nevére. Rozika meg a nagyapó nevet hajtogatta.

Másnap mindenkinek elmesélte a boldogságát. Vigan végezte a munkáját, két ember helyett dolgozott s megkapta a keresztelő napjára a szabadságot.

Keresztelő napja pedig nem jött el se neki, se Rozikának.

Rozika napról-napra gyengébb lett. Az orvos eleinte ügyet sem vetett erre a gyöngeségre, azt mondta, hogy vele jár az állapottával, de később meg-megesóvalta a fejét és hallgatott.

Este azt üzenték a gyárba, hogy jöjjön hamar haza, mert nem jól van az asszony.

Ment is volna, de a felügyelő nem engedte Komor, kerülhetlen ember volt.

— Maga most nem mehet el, mert porrá égnék a drága tányerok. Majd ha megformáltak mind, akkor futhat. Addigra majd csak jobban lesz a felesége!

Szegény munkás! Mit tehet a főlebbvalója

A „KÖZÉRDEK” TÁRGYAJA

A nyomorék.

Írta: Molnár Márton.

Kitolták egy rozoga hordágyon a sarokra, aztán naphosszat nem törődött vele senki. Egy darab száraz kenyeret dobtak az ölebe, azon rágódhatott, a mikor megehezett. S ezzel a darabkával sem tudott boldogulni. Kemény volt és neha penészes.

Pedig legalább a kenyér árát megkereste. Mindig akadt egy pár ember, akit megindított ennek az alakatlan nyomoréknak a szomorú sorsa.

Bena volt és a szeme homályos, mint tejüveg, nem látott semmit, nem halotta ami körülötte történik s egy szóval sem mondhatott köszönetet annak, aki alamizsnát dobott neki. A külső világ nem is létezett számára.

Csak az agya működött rendszeren s a lelke volt ep. S ez volt legnagyobb baja.

Ha legalább a lelki gyötrelmekről megszabadulhatott volna! A teste ilyen vagy olyan, abba csak beletörődik valahogy az ember. De azok a kínzó gondolatok! Se nem lát, se nem hall és mégis tudja, hogy rosszul bának vele. A kenyere elvezhetetlen. Pedig neha

vagyunk kénytelenek, de hogy azt az ipar-
ágat tönkre tegyék, a mely több ezer munkas-
nak adja kenyerét, amely iparág Ujpest-
nek a gyárvárosi jellegét adja, azt nem fog-
ják engedni az érdekeltek, a gyárosok s ma-
guk a munkások sem.

Ugyanis a Duna partját és vizet hosszú
évtizedeken keresztül, ugyszólván a közseg
keletkezése óta használták az újpesti bőr- és
enyvgyárosok, timarok és szűcsök bőrmosásra
és gyaputisztításra. Ebbeli munkásságukat
nem zavarta soha senki s most a szekesfő-
varos — nem kérdeve senkit a Duna part-
jának még szabadon lévő részét, épen azt,
a mely bőrmosási ezelőkre szolgált elkeri-
tette s a Dunapart és vízhasználatát az érde-
keltekre nézve lehetetlenne tette.

Az érdekeltek ekkent régi jogaik gyakor-
lásában akadályozva lévén, a vizjogi törvény
által előírt hatóságnál az alispánnal panaszt
emeltek és kérték a parti-használat vissza-
állítását.

Ebben az ügyben folyó hó 8-án tartották
meg a helyszíni tárgyalás Ivanka Palfőszolga-
bíró elnökelete alatt. Az érdekeltek képviselője
dr. Samuél Lázár orsz. képviselő és ügy-
véd. A szekes fővárosi Fülepp Karoly tiszti
ügyész s a vízvezetési igazgató képviseltek.
Szakértőként a kulturamérnöki hivatal kikül-
döttje és egy kir. főmérnök szerepelt.

A tárgyalás folyamán a főváros képviselője
előadta, hogy a partrészt azért záratta el,
mert ezáltal veszélyeztetve látja a fővárosnak
szállított víz egészséges voltát. Hogy ez tényleg
igy volna, azt a szakértőknek kellett volna
megállapítani. Amde kitűnt, hogy a szakér-
tők egyike — a kulturamérnöki hivatal —
egymással homlokegyenest ellenkező szakvé-
leményt adott: 1895-ben ugyanis azt mondta,
hogy a bőrmosás a vízműl higiéniai szem-
pontból nem veszélyezteteli, mert az a hozzá
legközelebb eső kútból 60 méternyire és víz
folyáson alul van. Az újabb véleményben
pedig azt állítja, hogy a vízbe kerülő bőr és
szőrínuladék megfertőzi a vizet. Már most
melyik az igazi? A külön szakértőket kirendelt
kir. főmérnök szintén azt mondta, hogy
a bőrmosást ott megtűrni nem lehet.

Az érdekeltek képviselője hivatkozott a
regi jogra, melyet a volt földesúr is megerősített
egy nyilatkozatában Ujpest ezen ipar-
ágának fejlődésére, amde nagyon valószínű,
hogy a tárgyalás alapján az érdekeltek el lesz-
nek utasítva.

Ha már most az az aggodalom, hogy a
szekesfőváros ivóvíze a bőrmosó telepek által
megfertőztetik, alapos volna, úgy legalább
nem jogi alapon, de méltányossági okokból
érthető volna a partihasználati tilalom. De
mint fentebb is láttuk, ez megállapítva nincs
és két ellentetes szakértői véleménynel
szemben régi jogok gyakorlásától nagy ipar-
telepeket megfosztani, más szóval a munká-
sok szájából a kenyeret kivenni, sem nem
méltányos, sem nem igazságos.

szava ellen. Karoly szorakozottan odalepett
a hatalmas kohó elé s csak bamulta a piros
meg a kek lángnyelveket. Forgott vele az
egész gyár. A mint kavarta a pőfőgő üveg-
anyagot, úgy tetszett neki, hogy a lángnyelvek
elakarják nyelni.

A felesége jart az eszeben. Mi baja sze-
génynek? Hogy van? Tan már meg is halt
azóta?

Nem, nem, hiszen az lehetetlen! Az ő drága,
édes Rozikája, az ő boldogsága!...

A csavarok közt keresgelt. Az egyik fölfele
szolgált, a másik leszállította az anyagot a
méltségbe, a rendes helyére.

Valaki megérintette a vállát. A keze ott
maradt a csavaron. Hátrafordult. A szomszédja
volt. Csak ezt a három szót mormogta:
— Meghalt a feleséged!

Ebben a pillanatban megrendült az egész
gyárhelyiség. A pőfőgő, tüzes anyag nyilse-
besen emelkedett a magasba és végig ömlött
a lázasan dolgozó munkásnépen.

Zavartan menekült mindenki. Csak Karoly
esett hanyat eszméletlenül. A forró láva csöp-
pekben hullott reá és a jobb karját elragadta
a gép a magasba.

A fölívő szelepet nyomta meg.

Azóta nyomorek. Azóta vége a boldogság-
nak, mindennek. Csak legalább az eszet venne
el a könyörületes jó Isten!...

Szüntesse be a főváros a kérdéses part-
részen lévő egy kut üzemét és adja át a part-
tot eddigi rendeltetésének. Hiszen van felfelé
eleg területe egy újabb kut felállítására: az
a 2-300 ft költség a vízműnel számításba
sem jön. Ez volna a kérdés egyedüli meg-
oldása.

Hisszük, hogy az alispán, aki ebben dönt,
tekintetbe veszi az érdekeltek alapos érveit
is s nem üti őket el attól, amit évtizedeken
át gyakoroltak: nem fogja egy virágzó köz-
ség fejlődését ezzel megakasztani. Bizunk az
ő igazságszereteteiben és partatlanságában.
Ket egyenlő súlyú érdek előtt, nehéz ugyan
igazságot szolgáltatni, de a helyi érdek min-
dig előbbrevaló, hiszük, hogy a régi állapot
visszaállítatik, mert a tárgyalás során nem lett
az kétségtelenül és biztosan megállapítva,
hogy a bőrmosók a vízmű vizet egészség-
telenne teszik. Vélemelkre pedig egy közseget
tönkreszilyítani nem lehet és nem szabad.

Ha pedig ez a nem várt eset bekövetkez-
nek, akkor van meg pártatlan és független
forum, a bíróság, majd megmondja az, hogy
kinek van igaza!

id. Ábrányi Kornél félszázados ju- bilenuma.

A magyarországi szellemi élet és tevé-
kenység mezején a ritkaságok közé tartozik,
hogy valaki egy félszázadon keresztül híven,
következetesen és fokozott eredményekkel
szolgálja a nemzeti genusz ügyét.

Egy félszázados működés becsét s jelentő-
sége fokozza ama körülmény, ha valaki ez
idő alatt a szellemi fegyvernek nemcsak egy
elővel küzd és halmoz erdmenyét eredményre,
hanem több oldalra világító faklyát is tart a
kezeben, eloszlatni vele a homályosság ködét.

Az a félszázados jubileum, melylyet szem-
ben most széleskörű mozgalom indult meg a
magyar író és művészvilág egyik legerdemer-
esebb s legtöbb irányu veteránja: id. *Ábrányi
Kornél* mello megünneplésére irányul.

Ábrányi félszázados tevékenységének súly-
pontja magasabb zenei érzék fejlesztésére a
hazai magyar zenének minden irányban s a
gyakorlati teren nemzetközi jelentőségre való
emelesére, a művészeti faktorok erejének egy
útra való összpontosítására s a műirodalmi, a
paedagogiai, kritikai, szepeszeti s elemzési
horizonok kiterjesztésére esik.

A magasabb zeneszeti kritikának leg-
régibb képviselője; mert az ő zenei cikkei,
valamint tanulmányai és nagyszabásu művei
mind telve vannak a legbecsesebb zenei elem-
zéseknek; továbbá *egyszázötvenhat* eredeti
szerzeménye hathatos előmozdítója volt a
magyar műzenének fejlesztésében, de irt ő az
ötven évi írói működése alatt nemcsak zene-
ről, hanem főleg történelmi cikkeket és tár-
czákat is, melyek az események megvilágítá-
sára fontos sorokat tartalmaztak.

Mint ex-kutáló művész is egyike volt Ma-
gyarországon az elsőnek, kik a nagyszabásu
és klaszszikus művek bemutatásával foglal-
koztak. A »Petőfi-társaság« is azért választá
meg tagjának, mert benne nemcsak a művészt,
hanem az írói litta olyannak, a ki díszül
fog szolgálni. S most ugyancsak a »Petőfi-
társaság« tiszteleté meg a nagy hazafit azzal,
hogy elhatározta jubilálását ünnepélyes és
maradandó beesű formában tartani meg s
ezért történt, hogy egy nagy 100-as bizott-
ságot állit össze, mely »vegyes« bizottságot
képezve nagygyá és emlékeztetése tegye az
ünnepélyt.

Az első értekezlet e tárgyban f. hó 7-én
volt, melyről a következőket jegyezzük fel:
A Petőfi-társaság tudatévőleg elhatározta,
hogy régi tagjának, id. *Ábrányi* Kornélnek, a
kit mint zeneiro és zeneköltő félszázadon át
fáradhatlan lelkesedéssel munkálkodott, öt-
ven éves írói jubileumát méltón megünnepli.
E tárgyban most volt az első értekezlet a
nemzeti zenede egyik termében, a hol a Pe-
tőfi-társaságnak néhány tagja és a zenei világ
képviselői gyűltek össze. Az értekezletet *Szana*
Tamás nyitotta meg, a ki rövid, lelkes szavak-
ban méltatta azokat a nagy szolgálatokat, a
melyeket *Ábrányi* az író és zeneköltő kettős
minőségében tett a hazai kultúra ügyében.
Ez után az elnöki szeket *Bartók* Lajos foglalta
el, a jegyzői teendők elintézésére ideiglene-
sen *Ságh* József, a »Zenelap« szerkesztője
kéretett fel. Bartók ajánlatára azután az
értekezlet megalapodott abban, hogy legköze-

lebb összehívja a nagy bizottságot, a mely-
nek vezetésére *Mihalovich* Ödönt, az Orsz.
magy. kir. zeneakadémia igazgatóját kéri fel

Heti tájékoztató.

Márczius hó.

14. vasárnap. *Matild*. A felső tábla el-
fogadta Kossuth Lajos felirati javaslatát 1848.

15. hétfő. *Kristóf*. A szabadság, egyenlőség
és testveriség kihirdetése Pesten 1848.

16. kedd. *Czirjék*. Hunyadi László lefejez-
tetett a Szt.-György-teren 1457.

17. szerda. *Gertrud*. Az első magyar mi-
nizterium kinevezése 1848.

18. csütörtök. *Sándor Ede*. Bismarck vas-
kancellar visszalepése 1890.

19. péntek. *József*. Napoleon kardesapás
nelkül jut Elbából Párisba 1815.

20. szombat. *Niketász*. Kossuth Lajos meg-
halt Turinban 1894.

HIREK.

— **Katonáink.** Az idei fősorozás f. hó 5. és
6-án ejtetett meg Váczoit. A bizottság pol-
gári elnöke Tahy István es. es kir. kamarás,
megyebizottsági tag, a közös hadsereg resze-
ről Bock Robert őrnagy, a honvedség resze-
ről Hartmann Emil őrnagy volt. Orvosok a
közös hadsereg részéről dr. Schrauz István
ezredorvos, a honvedség részéről dr. Szabó
Arpad főorvos, a polgári hatóság részéről
dr. Hirkó László megyei tiszti főorvos, Sorozó
tiszti a közös hadsereg részéről Gerbler Antal
főhadnagy, a honvedség részéről Vecsey Geza
főhadnagy. A járás részéről jelen voltak
Ivanka Palfőszolgabíró és Orszatzky József
tisztiúrnök. Ujpest közseg részéről Lándt Janos
közsegi bíró, Zsoldos Janos főjegyző es Boda
Aladar katonaiügyi előadó. Az idén sok gyenge
legényt allított Ujpest közseg a mertek alá.
Ijesztő bálvány volt az a sok fejletlen, csene-
vesz, minden ele testi fogyatkozásban szen-
vedő alak, mely a bizottság elé vonult. Bizony,
kitüntetes számban ment, ha egyik-másik al-
kalmasnak mondatott ki s azért mi is kitün-
tetni akarjuk azokat, akik beváltak azzal, hogy
neveiket közöljük. Az *1-ső korosztály katoná
lett:* Eiszner Konrad állatorvos-növendék, egy-
évi önkéntes, Varga György czipesz, Zsolyom
Imre asztalos, Bulor Mátyas napszamos, Bor-
rotyvas István asztalos, Pfeifer Antal asztalos,
Hruska Lajos hajókovács, Kosler Vilmos
kocsigyártó, Milchner József czipesz, Ackerl
Alajos kőműves, Szekely Lajos szabó, Füle
László lakatos, Varga Pal lakatos, Rosenfeld
Istvan asztalos, Szurdikovszky József czipesz,
Major Janos tehen-sz, Jakobi Sandor asztalos,
Heufeld Hugó műegyetemi hallgató, egyévi
önkéntes, Balazs Ede vasesztergályos, Noszek
György gyári munkás, Grieger József vas-
esztergályos, Felmajer Henrik asztalos, Veisz
Ernö zeneakadémiai növ. Punczenberger
Ferencz kovács, Rozik Rajmondgyári munkás,
KhuI Janos vasesztergályos, Kalmár Ferencz
kocsis, Fuchs Armin lakatos, Jakovitz Lajos
kovács, Drezler Istvan asztalos, Fipek József
órász, Balog Ferencz lakatos, Himmler Imre
aranyműves, Forszt Janos kőműves (család-
fentartó), Jonkler Lipót asztalos, Liszt Agos-
ton vasesztergályos, Pap Karoly gyári mun-
kás, Bakk Istvan asztalos, Kiss Lajos szer-
számkészítő, Pichler Agoston kutesinaló, Kut-
sera Imre lakatos, Galambos András gép-
lakatos, Erker Gusztav fodrász, Ugró Dezső
vasesztergályos, Kardos Gyula vasöntő, Sinkó
István gyári munkás, Schreiner Ferencz gép-
lakatos, Schwartz Kálmán lakatos, Virág Já-
nos asztalos, Dercsenyi Jenő czukrász, Pi-
szeczky Sandor asztalos, Leiner András laka-
tos Mezei Vilmos magánhivatalnok, egyévi
önkéntes, Skrha Gyula kőműves, Vallner Jó-
zsef pék, Odry Árpád szini növendék, Makay
Janos fazekas, Ritter Arnold asztalos, Bog-
ner Janos műszerész, Niebauer Janos hajó-
kovács, Sturum Janos vasöntő, Fekete István
lakatos, Fuchs Jozsef nyomdász (tűihizott-
sága miatt alig hogy bevált), Rálik Lajos
szabó, (családfentartó), Gaubek Antal szabó,
Csery Vincze lakatos. *A 2-ik korosztályból:*
Hechs Zsigmond szobrász, (családfentartó),
Piselyi Karoly szítás, Weisz Jakab faeszter-
gályos, Balaskó Lajos kereskedősegéd, Utsik
Ferencz hentes, Kaizer-Karti József asztalos.
A 3-ik korosztályból: Mester József napszá-
mos, Schrott Agoston hentes, Novák Gábor
keményseprő, Hopuczy István kovács és
Kreismajer István lakatos.

— **Perczel Dezső belügyminiszter Ujpesten.** Hétfőn délután Perczel Dezső belügyminiszter ur meglátogatta Andrejka József szobrász műtermét s ott egy óránál tovább állt a művésznek portraitjához.

— **A Tancsics síremlék elkészítésével** Andrejka József szobrász s a budapesti állami ipariskola tanára bízott meg. Ez a szobor nevezett művész újpesti műtermében — tavasz-u. 20. már erősen készül. A szabadságharc ezen egyik nagy alakja mellszobor formájában van ábrázolva s annak talapzatánál gyászoló munkás térdel, s babérágat helyez a mellszobor mellé.

A sikerült szobormű a tervező tehetségéről tesz tanulságot, aki ezen munkát a Tancsics bizottság egyenes megbízása folytán készíti. Az országház szoboralakjai közül is negyedik készített: ezek: az Anjou házbeli uralkodók közül keltő Mária és kis Károly továbbá Fráter György és a szigetvári hős Zrínyi Miklós alakjai. Ugyancsak az ő eszméje a múlt évi hódoló díszmenetnek megörökítése 1/5-öd nagyságu lovasszobrokban. Ezt az életre való eszmét Tuboly Jenő festővel akarják megvalósítani s a hódoló díszmenetet körképszerű elrendezéssel akarják bemutatni az 1900-dik párisi világkiállításon, a hol bizonyára méltó feltűnést keltene. A díszbandérium vezetőjének Perczel Dezső belügyminiszternek lovasszoborra már elkészült s az ugy a belügyminiszter, ki saját részére azonnal meg is rendelte valamint a szakértők teljes elismerését is kinyerte. Még 800 ilyen alak vár a megmintaásra. De nemcsak az alakok, hanem maga a háttér, házak, diszkocsik, tribünök a néző közönséggel plasztikailag lesznek bemutatva. Ha elkészül, ami pedig biztosra vehető, kétségtelenül vonzóbb látványosság lesz mint a Feszty-fele körkép. A díszbandérium tagjai és az egyes vármegyék és városok, a melyek a díszmenetben részt vettek iparkodnak azt megrendelésük által csengő hazafias gondolat megvalósítását előmozdítani.

— **A polg. isk. tanárok és tanárnők lakbérémeleése.** A pénzügyi miniszter tekintettel az újpesti drága lakbérviszonyokra, a polgári isk. tanárok és tanárnők lakbérét 175 frtról, 210 frtra emelte fel. Nem sok, de valami.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Veszelovszky Mária* okleveles tanítónét az újpesti állami elemi iskolához nevezte ki.

— **Az újpesti polgári kör** f. e. márczius hó 28-án d. u. 5 órakor a kör helyiségeiben (Csokonay-u. 34) tartja rendes közgyűlést a következő napirenddel: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Az építő bizottság jelentése. Pénztárnoki jelentés. A számvizsgáló bizottság jelentése. A f. évi költségeloirányzat bemutatása. Tagsági díjak felemelése iránti indítvány. Pénzügyi bizottság szervezése. A választmány kiegészítése. Esetleges indítványok.

— **Habos fánk.** Azon szeretetreméltó ismeretlen, a ki e heten nekem igazán pompás habos fánkkal kedveskedett, fogadja e helyett legszebb köszönetemet. Sejtelmem sem volt arról, hogy a habos fánkrol írt múlt heti tárczám ily kellemes meglepetést fog maga után vonni. E tiszteletdíjat buzditásnak veszem és legközelebb szarvasgomba-pástemróli fogok írni, mert azt is nagyon szeretem és mert nem lehetetlen, hogy a természetben való tiszteletdíj akkor sem marad el. *Kris-Kra.*

— **Választás az újpesti ipartestületben.** A Lukácsovicz Gyula lemondása és egyéb okok miatt megüresedett elnöki és 6 előjárói állás betöltését már múlt hó 28-án megkíséreltek, de akkor, mert a választásra jogosultaknak legalább fele meg nem jelent, a választás meddő maradt és mára (vasárnap, márczius 14.) halasztatott, a mikor is tekintet nélkül a megjelenők számára a választás meg fog ejtetni. Mi, a nélkül, hogy valami különös jóslási kepeséget vindikálnánk magunknak, Busfy István elnökké választását biztosra vesszük. Korteskednek ugyan Lederer Győző, sőt Csepreghy Pál mellett is, de oly csekély ez utóbbiak híveinek száma, hogy a választási aktusnál teljesen elenyésznek. Előjárósági tagságra néhány fiatalabb iparos aspirál.

— **A negyedik patika Ujpesten.** A negyedik gyógyszerértár felállítására kérdésében vegre döntött a belügyminiszter. Ezúttal saját biztos értesülésünk nyomán közölhetjük, hogy a

negyedik gyógyszerértár felállítására jogát Spányi Gyula okleveles gyógyszerésznek adományozta, a ki már 20 év óta működik Budapest gyógyszerértáraiban, segédi majd provizori minőségben.

— **A párisi kiállítás.** A létesítendő párisi világkiállítás kormánybiztossága már megkezdte működését Budapesten a Dorottya-utca 5. számú házában levő helyiségeiben. Az iroda felvilágosításokat ad a párisi kiállítás ügyében minden nap délután 4—6 óra között. Lukács Béla kormánybiztos szombaton délután 5—6 közt fogad.

— **Toth Béla összes költeményei.** Előfizetési felhívást kaptunk a fiatalon elhunyt Toth Béla összes költeményeire, melyeket egy kötetben jó barátai adnak ki, hogy annak jövedelméből emléket adjanak sírja fölé. A kötet terjedelme körülbelül 14—16 iv lesz. Előfizetési ára egy fűzött példánynak 1 frt 50 kr., egy diszkötésű példánynak 2 frt 50 kr. lesz. Előfizetni lehet szerkesztőségünkben is vagy az angyalföldi elemi iskolában (Budapest, VI. ker.) f. évi április 15-ig. Mi, a kik személyesen ismertük a költőt, ismerjük fennkölt lelkiületét is, mert a mit írt, azt szépen, vonzóan írta meg, keresetlen, mesterkélt szavakban és formában. Legmelegebben ajánljuk hátrahagyott műveit azoknak, a kik a szív hangját szeretik, a kik maguknak kellemes órákat kívánnak szerezni.

— **Hangverseny.** Az országos m. kir. zeneakadémia f. évi márczius 6-án, szombaton, tartotta II. nyilvános hangversenyt az intézet nagytermében. A hangverseny két kimagasló pontja volt Berényi Antalné Hazafy Hermina és Szelepcsényi Lúka urhölgyekének száma. Előbbi „Mignon” operából *Philine-nél Titania* ariáját utóbbi pedig Adam Adolfnak „Vátolatok Mozart egy témája felett” című zeneművének enekszólamát énekelte. Mindket kiváló növendék brilirozott csengő szopránjával és kellemes előadási modorával. Volt is taps bőven.

— **Vigszínház.** A vigszínháznak jól megy a dolga. Naponta tele a ház könnyen kielegíthető publikummal, a mely tapsol a legkeletlenebb dolgoknak is. Kezdetben rászorult a vigszínház Ujpest közönségére is, azért rendszeren ragasztatott ki a hirdető tablákra színlapokat, ellátta színlapokkal Ujpest vendéglőt, kávéházait és egyéb nyilvános helyiségeit, sőt gondoskodott arról is, hogy jegyek helyben kaphatók legyenek. Ma már nem látunk színlapokat, nem kaphatunk helyben jegyeket. Szóval, ma már nem szorul ráunk a vigszínház. Pedig sokan járunk belé. Egesz padosorokat újpestiek foglalnak el, a kik usznak az árral és szinten tapsolnak, hazafele jövet aztán szidják Ditróit a művészeti igazgatót és legfőképpen dr. Szécsi Ferenczet a dramaturgot. Igazuk van, Oly darabokkal traktálni a publikumot, mint a heten, valóságos lelkiismeretbe vágó dolog. A hétfői napot kivéve, a mikor *Niobe* ment, csupa férczműveket láttak a publikum elé. *Az öreg Arthur kalandjai. Csálj meg édes! Apuska politikai elei,* egytől-egyig arculesapása az izlesnek, a szellemességnek. Ehhez járult meg a premiere: ifj. Bokor József 3 felvonásos eredeti bohózat: *Zürzavar.* Annnyiban nem kelhetünk ki teljes jogosultsággal e darab ellen, mert hisz a szerző elég őszintén, már a darab címében megmondja, hogy a mit leírni és hallani fogunk az érthetetlen *zürzavar.* No hát a *Zürzavar* nem is szindarab. — Keptelen helyzeteknek visszataszító megteremtése, reggen ismert, sőt megunt alakoknak felvonulása s összefüggés nélküli teretereje. Enecl rosszabb darabot még nem adtak a vigszínházban, de egész Budapesten sem. Meg is bukott alaposan. A közönség felháborodva hagyta el a színházat s ha vigasztalhattuk magunkat némileg, az *Haraszthy Hermán, Kalmár Piroksa, Szathmáry, Ráthonyi, Fenyvesi,* a kisebb szerepekben *Hegedüs, Szerényi* és *Sziklai* dícséretes ügybuzgalma volt, melylyel azonban a férczet meg nem menthettek. A józslés nevében ajánljuk olvasóinknak, hogy a vigszínházra ne fecséreljék penzüket, ha műélvezetben akarnak részesülni, járjanak a nemzeti színházba vagy az operába. Azért a pénzert, a mit a vigszínházba költenek, kapnak amazokban is helyet — ha kissé magasabban is, de legalább kellemesen szórakoznak. Azután, ha megnyílik a hajóközlekedés,

járjunk át a *Kisfaludy-színházba.* Ott hallunk zenét, látunk erkölcsnemésítő darabokat.

— **Jó kundschaft.** Strenka János, Jura Jánosné cipőárusnénál a piacon cipőt válogatott és ezt olcsó módon akarván beszerezni, a cipővel bucsuzás nélkül ellillant, a rendőrség azonban rájött Strenka furfangjára és lopás miatt letartóztatta. Strenka tagadja ugyan a lopást, de a tanuk rábizonyítanak.

— **A vas- és fémmunkások szintén** múlt vasárnap az Amodeó-fele vendéglőben tartottak gyűlést. A gyűlés, mivel kevés volt a hallgatóság száma, értekezlette alakult át és úgy tárgyalták az egyes pontokat. A gyűlés intelligensebb elemekből állván higadtábban folyt le az előbbinél.

— **Az »Egyetértés« asztaltársaság** f. hó. 7-én tartotta évi rendes közgyűlést a Durmits-fele vendéglő helyiségeiben. Ugyanakkor választották meg az új tisztikart. Elnök lett illetve maradt Kanovits Zoltán, társelnök a ki volt: Kaszárda Pál, első alelnök maradt Taszy Károly, 2-ik alelnök Soós Mihály (uj), 3-ik alelnök Tarnoky György (uj), titkár: Lukács Imre (uj), pénztárnok: Novák György (uj), ellenőr Török Balint (uj), 1-ső háznagy Bryson János (uj), 2-ik háznagy Lovrich Béla (uj), számvizsgálók Horváth András (uj), Szegelethy István (uj). A társaság a telen 44 szegény gyermeket ruházott fel, noha nem volt meg a tagokban a kellő ügybuzgóság a társaság cseljainak előmozdítása és fejlesztése körül. Bizvást hisszük, hogy az új tisztikar hivatását kellőleg merlegelni s így a jó ügyet meleg érdeklődéssel fel fogja karolni.

Szerkesztői üzenetek.

H. N. urnak. Helyben. A »Márczius idusa« című verse igazában olyan hangon van írva, hogy ez ha közölnék egy új revólutiót idézne elő, de nem a lelkesültségénél fogva, hanem rossz rimeit miatt. Ne rontsuk vele a márcziusi levegőt.

Hozza . . . Legjobb lesz az illetőnek személyesen elmondani szerelmi ömlengéseit, ne pedig versben és lapunk útján énekelni hozzá, így legalább egész Ujpesten és Rakospalotán nem fogják megtudni, hogy rossz verseket szokott írni. Vagy küldje be egy másik helyi lapnak, ott talán kapkodnak érte.

Egy üres telek

1040 négyszögöles, bekerítve főt- és Deák-utca sarkán szabad kézből eladó, esetleg bármilyen célra haszonbérbe vehető.

Bővebb értesítés Weisz Armin és fiaibörgyáros cégnél Ujpest, váci ut 40. sz. a. kapható. 17

Ujpesti Kisiparosok Hitelszövetkezete.
Ujpest, Károlyi-utca 26. sz.

Meghívó.

Az »Ujpesti Kisiparosok Hitelszövetkezete« **f. évi márczius hó 28-án d. u. 3 órakor** saját helyiségeiben

1-ső rendes évi közgyűlését

tartja, melyre van szerencsénk tisztelettel meghívni.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Három tag kiküldetése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
4. Felügyelőbizottság jelentése a számadásokról.
5. A tiszta nyereség hova fordítása.
6. A választmány kiegészítése.
7. Indítványok.

Teljes tisztelettel
az igazgatóság.

Az „Ujpesti Kisiparosok Hitelszövetkezeté“-nek

Vagyon.	1896. évi mérlegszámlája.				Teher.		
Penzári maradvány	261	02			Részjegyek	13606	—
Kötelezőkben es váltókban	21360	—			Biztosítási alap	1042	—
Leltár értéke (10% levonásával)	604	09			Visszszámított váltók	6050	—
Felszerelésre (20% levonásával)	533	90			Betét	1786	—
Előre fizetett visszszámítási kamat	42	87			Betét utáni kamatok	9	28
Előre fizetett házbér	26	66	22828	54	Biztosítási alap utáni kamatok	9	45
					Almeneti kamatok	232	72
					Nyeremény-egyenleg	93	09
			22828	54			22828
							54

Tartozik.	Nyereség- és veszteség-számla.				Követel.		
Önkezelési költségek	613	90			Kölesön utáni kamatok	221	31
Visszszámítási kamat	48	27			Köredelmi kamatok	39	50
Leltárértékből leszámított 10%	31	79			Kezelési illetek	106	23
Felszerelési költségből leszámított 20%	59	32			Beiratási díjak	441	—
Betét utáni kamat	1	24			Nyomatványdíjak	38	30
Betét és biztosítási alap kamatja	18	73			Elhelyezett tőke utáni kamat	20	—
Tiszta nyeresemény egyenlegül	93	09	866	34			866
			866	34			34

Ujpest, 1896 december hó 31-én.

Farkas Károly
igazg. tag.

Furiakovics Zsigmond
igazg. elnök.

Teszárik András
igazg. tag.

Fenti forgalmi mérleg, nyereség- és veszteségszámla-kimutatásokat tüzetesen felülvizsgálván, helyesnek találtuk.

Nagy György
felügyelő biz. tag.

Kalmár Rezső
felügyelő biz. elnök.

id. Erker András
felügyelő biz. tag.

Frommer Mór
felügyelő biz. tag.

Tagok száma alakuláskor: 154 tag 468 részjeggyel, 1896 végeig belépett 183 tag 414 részjeggyel, azaz összesen 337 tag 882 részjeggyel.

Eladó telkek.

Az „Ujpesti kereskedelmi és iparbank“ tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3—5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.